

'T SMISJE VAN DE MOLENHOEK...

Iedereen heeft het zeker al opgemerkt, in cafe 't Smisje bij het begin van de Westkappellestraat is het al geruime tijd zeer stil. Een dokter heeft het pand gekocht, het huis werd onbewoonbaar verklaard, en bouwplannen werden ingediend om dit oude gebouw af te breken en te vervangen door een nieuwe konstruktie. Hierdoor zal een van de oudste herbergen in een van de levendigste wijken van weleer verdwijnen.

Het geschikte moment voor Heyst Leeft om even de betekenis van dit pand na te gaan.

De herberg "De Smis" verwijst eigenlijk naar de vroegere smidse van Jan Vermeille, die de zaak later overliet aan zijn zoon Hendrik. Het gebouw dateert uit 1888, en vroeger noemde de herberg "café Driewege", verwijzend naar de baan naar Westkappelle, de Kursaalstraat en de baan naar Ramskappelle.

In de Westkappellestraat alleen al waren er niet minder dan 11 drankgelegenheden. Het was een drukke en levendige straat, vooral als de koers, ingericht door de steenbakkerij, er haar eindpunt kende.

Jan Vermeille was een hoefsmid die zich voor de eeuwwisseling vanuit Knokke hier kwam vestigen in de nieuwgebouwde smidse. Hij had er zijn woning, een werkplaats en een herberg.

Hoewel hij aan de rand van het dorp zat ging het er daar steeds levendig aan toe. De Westkappellestaat was een zeer drukke baan, vooral met de paarden die naar de steenbakkerij trokken, maar ook en vooral met het op en af rijden en gaan naar de molen van Baervoets, het slachthuis van Demuynck en later "het Kasteeltje" van de familie Dejonghe.

De Westkappellestraat, en speciaal de Molenhoek, werd tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar geteisterd door bombardementen. De oude smidse van Vermeille werd getroffen, maar ook het huis ernaast bewoond door Maria en Joseph Vermeille.

Als smid was Vermeille zeer bedrijvig. Dit kon ook gezegd worden van zijn zoon Hendrik, die hem opvolgde. Zij maakten er paardenbeslag en de hoepels voor de wielen die door de wagenmaker Coppens, die een eindje verder woonde, gemaakt werden. Zij maakten ook ijzeren karren en de snak voor de boerenkarren.

Gelukkig wist kleinzoon Gustaaf Vermeille, ere-direkteur van onze visserijschool, ons hierover een en ander te vertellen.

Hij kon ons nog de sfeer beschrijven waarin de werktuigen gemaakt werden, de ankers voor de platte bodems die op het strand gemeerd lagen, de vispannen met garantie voor het leven, kachels, kapmessen en broodmessen, varkens- en stierenringels, sleutels, dissels en zwenkels...

In Heist waren er vroeger drie smeden die het werk onder elkaar moesten verdelen : we hadden Vlietinck (Cissen de smid), Bogaert uit de ridder de Vrièrestraat en dan ook Vermeille.

Deze stopte het hard labour op advies van zoon Gustaaf in 1960, met de dood in het hart, want een opvolger was er niet.

Wel moest zoon Staf de smidse helpen ontmantelen, en zo een stukje Heists volkseigen opbergen.

Uiteindelijk werd het pand een stapelplaats en garage.

Gelukkig zorgde de café voor het verder contact met de bevolking. Want menig Heistenaar heeft er zijn dorst komen laven, om thuis te komen "iets boven zijn theewater..."

Hoevele Heistenaars zouden er niet met smaak genipt hebben aan hun "half frankske" of duimpje jenever?

De meesten zijn immers de Molenhoek en hun café trouw gebleven, ook wanneer er andere uitbaters kwamen.

Tot voor kort kon men er in dat kleine maar gezellige cafeetje nog een pintje naar binnen laten lopen, terwijl de leden van de vinkeniersbond druk doende waren over hun komende wedstrijd, en men discuteerde over het suskewieten van hun kampioen tijdens de vorige zetting. Of terwijl de mannen (en vrouw) van de Civiele Bescherming bijeen zaten om hun volgende "exercitie" te bespreken.

Met het slopen van dit kleinste cafeetje zal opnieuw een nu stille getuige van het Heist van toen verdwijnen. De slopershamer zal tijdelijk weer leven brengen in de Molenhoek...

Hopelijk hebben wij met deze kleine bijdrage een stukje van het Heistse volkseigen voor u bewaard.

André Desmidt

